Ч. 133. Львів, пятниця 4. серпня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в праю 1500 М ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 100 марок, Чехословаччині 30 корон ч., Болгарії 60 левів, Румунії 50 лей, Австрії 3000 корон. Зміна адреси 100 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ: Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 100 М., в „Надісланім", в „Оповістках" і некрольоги 200 М. Між новинками і в редакційній части 300 М., на першій стороні 400 М. За дрібні оголошення 30 М від слова: товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорозче.

Один прим. 60 Мкп.

Виходить о годині 7. рано.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Хто хоче знати як будували ми Церков на Левандівці — хай прийде в неділю, дня 6-го серпня ц. р. о год. 3. по полудни на площу — — —
„СОКОЛА-БАТЬКА"
довідається і рівночасно забавиться на богатім в програму - - - -
ФЕСТИНІ
229 1—1
КОМІТЕТ.

Скрізь жадайте!
ВЖЕ ПОЯВИЛИСЯ В ПРОДАЖІ ЦИҐАРЕТНІ ТУТКИ
„ОКСАНА"
XII 1—10
з етикетою відомого арт.-маляра КОВЖУНА.
ЗАМОВЛЯТИ ЧЕРЕЗ „Союзний Базар" У ЛЬВОВІ вул РУСЬКА 20.
ПРОСИМО ОГЛЯНУТИ!

Виїмковий стан. Ріжні перевороти й переходи пережили ми на протязі останніх восьми літ. Бачили ми в нашій країні початково чепурні австро угорські війська, пережили російську окупацію, подивляли німецькі й турецькі армії, стежили за великою російською революцією, горді січові чети й куріні проходили воєнним походом від Карпат аж під Крути. Повставали нові держави, валилися престоли, половину Европи зруйновано. Все мінялося, все переходило через горнило нових подій. Змінялися й погляди поодиноких людей і народів, держав і їх керманичів, розсипалися старі державні пережитки, тисячі кличів, пройшло електричною струєю через організм міліонів, тисячі божищ зіпхнуто в бездонну пропасть. І тут, на нашій землі, чого ми тільки не бачили, що не пережили? Кілько сліз, страждань і крови лягло тягарем на нашу збірну душу! Та й час поволі гоїть рани, висихають сльози, вічно жива, творча природа здорового організму бере верх над упустом крови. Прокидається нове життя, хоч не в правильній формі. Ціла грандіозна епопея крови, надій, праці, натури, життя і смерти ураганом пройшла над Европою. Вічний, безвпинний рух термосить громадянствами, народами, державами, одним словом всепливе, тільки в обличю всесвітньої циркуляції життя непорушно, як біблійний стовп соли стоїть і ваготить виїмковий стан у Сх. Галичині.

Цей виїмковий стан має свою історію. Бувша Австрія міністерським розпорядком з 25. липня 1914 р., отже вісім літ тому назад, перед наступаючими воєнними подіями завела виїмковий стан на території цілої монархії, отже й на области Галичини. І хоч престоли звалилися, хоч держави — одні розсипалися, а другі повстали, хоч австрійське ціс[illegible] перестало істнувати, то все ще як змора істнує виїмковий стан і здавлює всякий громадський прояв життя.

Здавалося, що після розвалу Австрії розвалилися, пощезали й її виїмкові закони. Уряд Української Національної Ради, як довго виконував фактичну владу, зовсім льоґічно нехтував розпорядок про виїмковий стан. Могло здаватися також, що й польські власти з хвилею приступлення до виконування фактичної адміністрації, не будуть робити ніякого ужитку з цього пережитку. На це вказувала повна свобода, якою втішалася польська частина населення. Як довго воєнні події відбувалися на території Східної Галичини, українська більшість краю не могла навіть на основі пережитого й мріяти про окрухи якоїнебудь свободи. Але з хвилею, як затихли вистріли, українське населення забажало проявити своє життя на економічному культурному й політичному полі. І тут нагло зявився страшний виїмковий стан. Правда, в створених умовах не можна було теоретично твердити, що він істнує. Польські власти ріжно задивлялися на цю справу. На практиці він істнував з усею суворістю, в теорії одні потверджували його приноровлення а другі заперечували. За кабінету Вітоса одному визначному нашому громадянинови заявив у Варшаві міністр внутр. справ, що ніякого виїмкового стану в Сх. Галичині нема, а віцеміністр того самого ресорту висловив якраз противний погляд. Вкінці значно пізнійше заявив п. Довнаровіч істнування виїмкового стану і його обовязуючу силу на основі австр. розпорядку.

Та нам не розходиться о супротивні погляди, а тільки о те, що не зважаючи на теоретичну інтерпретацію, той драконський розпорядок ваготить над нашим громадським життям чорною зморою. Вісім літ українське населення не має хоч трохи свобідного віддиху, є позбавлене права організації, стоваришень, зборів і т.—п. і то тоді, коли далеко менша частина населення, що уважає себе по національности польською, купається в нуртах аж за великої свободи. Постійно відбуваються польські маніфестації, демонстрації, закладаються найріжнороднійші товариства, союзи, спілки; відбуваються збори, віча, партійні наради, збірки і т. п. Мимо виїмкового стану явно урядують і ведуть шовіністичну пропаґанду такі організації, як „Організація народова", „Розвуй" і инші. За те українське населення вгинається під ярмом виїмкового стану. Коли польська преса свобідно появляється, то українська є позбавлена всякої свободи. Українські політичні партії на внесені подання — замісць законом приписаних повідомлень — одержують ляконічні відповіди, що у видаванню ґазети „не заходить льокальна потреба", читалень „Просвіти", кружків УПТ. і самостійних чисто культурних товариств, як це нераз було документно стверджене на сторінках нашого органу, не можна основувати, бо „основники не дають запоруки, що дане товариство не буде служити політичним цілям" і так в безконечність. Не говоримо вже про політичне життя, котре у відношенню до українського населення зовсім здавлене, а леґальні українські політичні партії фактично переведені на положення нелеґальних.

В такій душній атмосфері, пересиченій міязмами виїмковости, діються крайно виїмкові речі. А найвищий час скінчити з виїмковим станом і впустити хоч трохи свіжого повітря у стухлі відносини краю. Найвищий час покінчити з разячими упривілеєннями і разячими виїмятковостями.

Памятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника"! — Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника".

По той бік добра і зла.

III. Українізація чи русифікація?

„Насильна українізація". — Чому Київ не є столицею? — Склад уряду. — Зовнішні признаки русифікації. — „Петлюрівці." — Стара система. — Divide et impera". — Підстави русифікації ослаблені й повалені.

При инших, нормальних обставинах смішно було би говорити про якусь українізацію на Україні. Під українізацією розуміємо поворот до народности тих осіб і їх потомків, що за тристалітньої московської й польської неволі насильно від тої народности відірвані були. Й нема ніщо природнійшого й справедливійшого від такого процесу. Але большевики не хочуть цього розуміти. Їхні відповідальні політики й керманичі державного корабля нераз заявляли: „Ми проти насильної українізації!" А мала дитина знає, що насильство можна відперти лише насильством. І така par excellence партія насильства, як комуністи, раз-у-раз хапалися тої зброї, щоби знищити всякі сліди царського насильства й основи давнього буржуазного ладу. Лише що до українізації спинилися на пів дороги і стидливо заявляють, що вони проти системи насильства. А здавалось би, що широка й консеквентно проведена українізація лежить передусім в інтересі самих большевиків. Адже українські міста були би найсильнійшим заборолом проти повороту всякої врангелівщини і взагалі монархії. Та тут яскраво виявилося окупантське жало московського хама. Насильно накинено Україні дивовижну „конституцію" і в ній стоїть параграф, що: на Україні державними мовами признаються українська й московська на рівні. Яким правом, коли московські зайди творять менший відсоток населення, ніж Жиди? А на практиці майже всі уряди, почавши від центральних до найнизчих вживають московської мови. І тільки написи (червоні на білім тлі) утраквістичні. На міністерстві освіти є тільки український напис, але в середині панує російщина. Є й такі дивогляди: вийде з друку якийсь урядовий збірник, наголовок лише український, а в середині всі статті писані московською мовою, з виїмком одної або двох українських.

Центральний уряд „української соціялістичної радянської республіки" й досі ще не перенісся до Київа тому, що столиця над Дніпром має більш український характер і сильнійші „петлюрівські" традиції, ніж давно зрусифікований, а тепер до того ще й зжидоватілий Харків.

Провінціональні урядові часописи виконавчих комітетів мають іще досі наголовки в двох мовах, але це дійсний анахронізм, бо статті в них усі московські. Так само телеґрами „Укроста", тепер „Ратау" (Радіо = телеґрафічна аґенція України) оголошується все кацап-

ською балачкою. Як залежить большевикам на тім, щоби удержати фікцію єдиної російської імперії!

Одною з причин, чому Винниченко уступив з уряду по дводеннім побуті в нім, була свідомість неможливости проведення урядової українізації. Є серед народніх комісарів кілька ніби Українців: Гринько — освіти, Мануїльський — земельних справ, але риба від голови смердить. Раковський вже чотири роки вчиться української мови й досі не вміє. На всяких мітінгах, навіть перед чисто українською публикою виступає з московськими промовами, в яких виразно чути чужий акцент. А яким духом дише п. Раковський проти всього, що українське! Каже, що Українців є 20 міліонів, що української мови не можна завести в армії, бо тої мови вживали гетьманці, бо по українськи лунає також команда петлюрівських військ. Той самий Раковський заступав колись Москву в переговорах з гетьманською Україною і торгувався за межу, потім був іменований шефом „українського" уряду, в Берліні заступав російські інтереси, в Генуї рівнож. Один селянин на зїзді рад іронізував, що Раковський міг би бути рівно добре головою перського уряду й румунського і якого хочете. А гумористичний часопис „Червоний Перець" у Харкові писав, що Раковський везе до Генуї м. и. макітру з галушками, аби люде пізнавали, що він представник від України.

Не диво, що наради народніх комісарів ведуться московською мовою (і так само засідання Центрального Виконавчого Комітету). Закони перекладається на українське, друкується у „Вістях" і розсилається на провінцію. Потім усякі держиморди кричать пробі, що не розуміють української мови, давай їм по московськи! А уряд замісць розігнати чорносотенців на чотири вітри, ще оправдується, що на Україні треба трохи й по українськи (аби світ задурити!). Добре платні наймити з газет пишуть опісля, що на Україні нема русифікації, покликуються на законодавство, написи і т. и. Що правда, ті закони мало хто читає й ніхто не виконує.

Дрібні торговці чують добре, який дух віє з центру і всі написи на ново-отворених крамницях виключно московські.

В міські ради попролазило багато істінно-руських людей, пофарбованих на червоно або таки просто безпартійних, а уряд толерує це, бо вважає їх менше небезпечними від „петлюрівців". І ті міські ради дуже спиняють українізацію церкви, шкіл і взагалі всього міського життя.

Як за царських часів усіх свідомих Українців звали українофілами, мазепинцями і сепаратистами, а в українському руху добачували польську, німецьку, австрійську й Бог знає яку ще там інтригу, так тепер наших діячів називають „петлюрівцями", навіть таких, що зовсім не є прихильниками от. Петлюри й гостро осуджують його фатальні помилки. Петлюрівець або „самостійник" те саме, що державний зрадник. Царизм переслідував свідомих Українців, арештував, держав по вязницях, висилав у сибірські „курорти", а большевики просто розстрілюють. Лад ніби змінився, а система силою безвладности залишилася стара: царська охранка переіменована на Чека, а потім „Політичне управління", карні баталіони називаються тепер „отрядами особого назначенія", шпіонів ще більше ніж давно було.

Опозиційних газет не конфіскують і не закривають по просту тому, що їх нема. Весь папір є власністю держави та йде для потреб безчисленних канцелярій, на видавання офіційної макулятури і друкування грошей.

Нечисленні українські часописи тільки що до мови такі. Дух їх зовсім не український та ніякої українізації вони не проводять. Платні наймити всяких відтінків, споміж давніх боротьбістів, лівих есерів і новоспечених комуністів завзято висмівають та опльовують визвольні змагання українського народу. Деякі кажуть навіть, що нема ніякого українського народу, ні української культури, а є лише кляси й загально пролетарська культура. Вчений історик М. Любченко (він же Кость Котко) пише „Історію українських революцій („Істукрев"), де грандіозне відродження нації представляє як гумбуг і особистий інтерес одиниць. Знайшлися й поміж Галичанами паршиві вівці, що женуть воду на московський млин.

Наслідки такої зрадницької роботи не дають на себе довго ждати. Московські завойовники знаменито вміють приноровлювати засаду „divide et impera!" Шеф уряду Раковський кілька разів заявляв прилюдно, що його змаганням є довести до як найтіснійшої злуки двох братніх республик, — Росії й України. Підставою до цього служать спільні комісаріяти, і то найважнійші: фінансів, залізниць, заграничної політики та инші. Між громадянством раз-ураз виникають трівожні чутки, що й решта напів самостійних комісаріятів обєднуються чи то ізза скорочення посад, чи для більшої „спайки" федерації,

Большевики часто заявляють перед світом, що на Україні нема русифікації. І в тім є частина правди. Мимо найліпшої волі московські окупанти не можуть провадити такої русифікації, як це було за царських часів. Руки за короткі, обставини инші тай багато підстав розвалилося.

Царська імперія, збудована на трьох знаних китах: самодержавю, православю й народности була пострахом цілої Европи. Теперішня держава, звана чомусь федеративною республикою є пострахом тільки для власних громадян. У партійній програмі комуністів і досі ще стоїть як бик фатальний пункт про самоозначення народів аж до відділення. Що правда, появилися потім сенатські пояснення проф. Бухаріна, що слово „нарід" на Україні не значить нарід, але кляса, ба навіть частина кляси, прихильна Росії, але факт лишається фактом: сам параграф покищо не скасований. Я раз мав суперечку з одним галицьким комуністом у Харкові та зовсім поважно впевняв його, що працювати для повного відділення якогось народу від Росії всіма засобами значить працювати в дусі партійної програми та що роб. сел. уряд повинен давати грубі гроші на таку роботу. Бідачисько не знав, що на те відповісти...

Всі тут кити, що на них опирався царський режім, давно пережили. Самодержавство розложилося внутрішно й втратило кредит серед громадянства надовго перед революцією, так що не дуже сильна рука російських лібералів могла усунути царську владу без ніякого протесту з боку селянства. Большевики силою безвладности теж завели самодержавство пролетаріяту, властиво партії, але воно вже не таке страшне, бо не творче.

Російська народність, ослаблена великою европейською а потім громадянською війною, голодом та еміграцією, на довгі часи позбавлена експанзивної сили. Німб російської культури серед інородців підупав сильно. Мало кому імпонує московська мова, повна ідіотизмів та чужих слів, мало хто купує російську книжку й брошуру, що за останні тут роки поширювала майже виключно комуністичне пустомельство. Переїлася вже людям агітаційна макулятура, бо занадто вже била в вічі суперечність між словами і вчинками. Замісць багатих панів та генералів носителями руської мови стали на Україні московські хами — солдати, з вічними матюками на устах. Кожному впадає в тямку ріжниця між огидною московською балачкою красноармейців і північних торбарів та між мельодійною українською, ніжною й багатою українською мовою. Вищість української пісні не підлягає теж ніякому сумнівови.

Велика земельна власність, одна з колишніх підпор царизму, тепер знищена, соціялізована. Без допомоги большевиків селяне забрали й поділили між себе панську землю. Власники повтікали за кордон і там проїдають останні засоби. Українізація землі, далекосягла у своїх наслідках, поки-що мало приносить користи українській справі, бо здерті з селян великанські натуральні податки в малій лише мірі задержуються на Україні тай там обертають їх на все инше, лише не на українізацію.

Православя з розділом церкви від держави втратило давну силу. Чорносотенне колись духовенство дуже швидко українізується під впливом парохіян та залюбки береться й бореться за справу автокефальної української церкви. А церква притягає широкі маси індиферентного досі міщанства до українства. Усунення патріярха Тихона посередно виходить на пожиток українській справі. І мимохіть тиснеться порівнання большевиків із тою силою, про яку сказав покійний Гете: „Das ist die Kraft, die immer Bösses will und immer Gutes schaft". (Фавст). Большевицька робота на Україні з національного погляду без сумніву шкідлива, але потрохи силою ріжних обставин виходить на користь українській справі. Приклади: Комуністи розстріляли багато українських інтелігентів: їхні нащадки и свояки матимуть традицію, знатимуть за що погинули їх батьки, стрийки, вуйки і т. д. Комуністи безпощадно стягають із селян податки натурою: на селі шириться стихійна ненависть до Москалів. Що правда, така „українізація" дорого коштує націю, але за науку все і всюди треба платити. Безплатна наука — безвартна.

Держиться ще один стовп русифікації — урядництво, але й

В. К-ч.

Два місяці серед українських переселенців в Туркестані.

Спонуканий сильнійшим товчком якраз трохлітної річниці пережитого мною, першої яку проважу на рідній землі, пишу отсі стрічки, стараючись, по змозі вірно передати те, що перебув.

I.

Було се літом 1919 р. Наркомпрод [1]) постановив провести державну монополію па збіже, т. зв. „хлебную монополію". Пішла агітація, мітінги, статті, відозви приказ, яких завданням було вияснити і переконати не тільки в конечности такого зарядження, але і в його доцільности і користи для . . . „крестян".

Андижанський ісполком, під якого властю находилися — два дуже богаті в хліб райони: джалаль-абадський [2]) і куршабський [3]), одержав приказ, скликати черговий зїзд волостних (сільських) ісполкомів уїзда. Ясно було, що з усіх справ денного порядку найважнійшою була монополія. Не даром же вибирався туда уїздний ісполком в повнім складі, ще й з двома делегатами від Компрода з Ташкенту.

Це були часи, де радянська влада напружувала всі сили, щоб зліквідувати внутрішні фронти. Часи, де Туркестан, наслідком оренбурського повстання козаків, був відрізаний від центра і через те полишений власним силам. Тоді вся мудрість і концепція управління виражалася в словах: „вся власть на местах". В Фергані розбійничі шайки, т. зв. басмачі, під проводом популярного Мад-Амін-Бека зросли до небувалого значіння. Їх боротьба з совітськими відділами не рідко була удачою. Мад-Амін став героєм Музулман і їх провідником, ярко антисовітської марки. Оборонити міста і европейські села перед його набігами власть не мала ні сили, ні уміння. Тому ужито звичайного у таких випадках засобу: самооборони горожан. Видано зброю деяким ґрупам населення і дозволено їм орґанізуватися на військовий лад.

Тоді й утворилася з українських селян андижанського повіту сильна т. зв. селянська армія, в 3000 крісів, з власним штабом в Джалаль-Абаді, якої метою було, крім самооборони, допомогти зліквідувати повстанчий рух. „Армія" задачі не сповнила. Їй доводилося переводити операції і походи на просторі не меншім від Східної Галичини. Скінчилося на знищенню і спаленню кількадесяти музулманських кішлаків (сіл), вирізанню великої скількости мирного населення, а повстання ширилося, і з ним обопільна ворожнеча і жорстокість, що не знала пощади. І, не сповнивши задачі, „армія" з другого боку представляла поважну внутрішню небезпеку. Її провідники не скривали свойого легковаження совітської влади і могли стати, в разі побіди „білогвардейців" на оренбурськім фронті, чинником, на який оперлися би усі невдоволені елементи Туркестану. Такий стан не міг залишатися на довго. Се розуміла влада, розумів і штаб. Як наслідок цього було недовіря і напруження. В повітрю пахло „событіями".

Публичної безпеки не було. Власть не бралася відповідати за життя і майно горожан, ціж ві свого боку не мали до неї найменшої претенсії. Людське життя втратило всяку ціну. Смерть, вбивство, грабіж не робили враження. Хиба масова або особливо звірська різня [4]). Йти в туземне місто (т. зв. „старий город") на закупна, означало ризикувати життям. Вихилитися за периферію европ. міста не важився ніхто, хиба самовбийник. Не було дня без трівожних алярмів, про які повідомляв горожан протяжний гудок на однім із хлопкових (бавовняних) заводів. Це означало, що шайка басмачів появилася під містом, а то й в старім місті. Тоді обовязком кождого, в кого була зброя (комуністи, залізнодорожники, робітники деяких заводів, Вірмени-Дашнаки) було, бігти на збірний пункт. Бувало, такі гудки відзиваються кілька разів на добу. Справді „трівожно" звучить гудок у ночі.

Крім узброєних горожан було й „реґулярне" військо, яке складалося переважно із злочинних елементів, що добровільно поступали в армію

---

[1]) Наркомпрод — Народній Комісаріят Продовольствія (харчів).

[2]) Джалаль-Абад велике село напів европейське, напів музулманське в Туркестані, Ферґанській области, андижанськім уїзді (повіті), 400 км. на схід від Ташкенту, стільки ж приблизно на захід від китайської границі.

[3]) Куршаб, велике село до 4000 мешканців, виключно українських переселенців.

[4]) Як н. пр. потрясаюча траґедія воєнних бранців із табору місточка Ош, віддаленого 40 км. від Андижану, весною 1919 р.:

Підчас набігів басмачів на це містечко, одиноким спасенням для не дуже численного европейського населення і невеличкої залоги було: тікати в „крепость", себто місце окружене глиняним валом. Хто не поспів схоронитися, був зданий на милосердя Провидіння.

Щоб втечи перед цими нестерпними відносинами, воєнні бранці, числом около 160, із них до 70 офіцерів, переважно резервових, Хорватів і Мадяр, рішили перейти цілим табором до безпечнійшого Андижану. Не допросившися належньої охо-

він надточений. По перше числом він менший, бо уряд уже тричі скорочував його стан, по друге урядники дуже нужденно платні і не можуть як слід провадити русифікацію. Вищі посади на Україні майже всюди займають Жиди, а їх мова з невиразним „р“ навіть „малоросам мало симпатична.

Тарас Франко.

ВП. Передплатників в Чехо-Словаччині присимо отсим складати передплату за наш часопис в Банку Чеських Леґіонів в Празі на конто Видавн. Спілки „Діло“ у Львові, а нас повідомити листівкою. — *Адміністрація.* 1—4

Велика Україна.

Конфлікт поміж Харковом і Москвою.

Аґенція AW. в телеґрамі з Харкова з д. 1. серпня доносить:

Поміж радянською Україною і Москвою в останніх часах далися завважити деякі тертя, які вказують на те, що Україна починає більше енерґічно підчеркувати свою самостійність супроти Москви.

На днях українська рада народніх комісарів усталила на спеціяльнім засіданню, що московський ВЦИК часто видає загально-федераційні зарядження, які на основі української конституції комісаріяти мусять виконувати мимо цього, що це не лежить в інтересі України.

Супроти цього український виконавчий комітет та українська рада народніх комісарів застереглися проти таких практик на будуче, заявляючи, що в будуччині виконуватимуть тільки ті зарядження, які видано в порозумінню з українськими властями.

Для вияснення цих справ виїхали до Москви Раковський і голова українського виконавчого комітету — Петровський.

Повстання на Поділлю.

З за Збруча наспіли до нас певні відомости, що повстання на В. Україні захоплює що раз то ширші области. Повстанці опанували вже кілька повітів подільської ґубернії. Сильний і добре озброєний відділ полковника Качоровського розбив на днях під Камянцем один большевицький полк „особого назначенія“. Цей полк вислано спеціяльно для здавлення повстання в камянецькому повіті, бо він належав до найкращих большевицьких полків. Поражка большевиків викликала велику радість серед української людности, яка витає „батька Качоровського“ як свойого спасителя.

Совітські власти в областях, не обнятих досі повстанням, визначили нагороду в квоті 1 міліярда рублів за голову полковника Качоровського. В останніх днях вислали большевики проти повстанців в летичівському повіті дві дивізії війська.

Боротьба з повстанцями.

З Москви доносять: Київський губревтрибунал засудив на кару смерти через розстріл повстанця Василя Бойченка.

В области Переяславя большевики полонили отамана Луценка.

Вісти з Одеси.

Одеські часописи пишуть, що скількість занедужань на холеру виносить від 100 до 150 випадків денно. Смертність від холери осягнула 50 проц.

На одеській біржі цілковитий застій.

Грецький пароплав „Поліксена“ доставив харчі для внішторга. З Америки прийшов пароплав „Клонтафарм“ з харчем для АРА.

На австрійськім бульварі відбуваються кождого дня концерти. За вступ платиться 150.000 рублів від особи.

Число „Одеських Ізвєстій“ коштує 75.000 рублів.

Буря на Правобережу.

По донесенням з Київа, дня 26. і 27. липня шаліла на Правобережу буря, яка знищила всі огороди. Про силу вихру свідчить факт, що він повиривав з корінем столітні дуби. Багато суден наслідком бурі затонуло в Дніпрі. Температура впала з 30° на 8° тепла.

На Лівобережу буря перейшла непомітно.

Чеська мука для рад. України.

„Право Ліду“ доносить, що чеське міністерство апровізації продало урядови рад. України 1500 вагонів муки. Належить зазначити, що це є перша торговельна транзакція на основі недавно заключеного торговельного договору поміж рад. Україною і Чехословаччиною.

Крівавий напад на українську читальню на Левандівці.

В 130-му числі нашого часопису подали ми коротку нотатку про напад польської боївки на членів українського хору в читальні на Левандівці. На основі точних зізнань членів читальні, і наочних свідків крівавої події подаємо близчі інформації в тій справі: Дня 29. липня вечером зібралася українська молодь в читальняній салі на пробу місцевого хору. Коли проба кінчилася, до сіней читальні зайшло кількох членів боївки і почали провокувати Українців, глузуючи з них та співаючи вуличні сороміцькі пісні, в яких зневажено український нарід. Один з поміж Українців вийшов до сіней і просив Поляків залишити читальню. Тоді за порогом дався чути наказ гершта польської боївки: „Bij, Rusina! Prój h jdamaków!“ На цей наказ шіснайцятьох замаскованих злочинців вдерлося до салі і почалася крівава різня.

Безборонні Українці почали втікати вікнами, але і під читальнею були на сторожі Поляки, які переловлювали втікаючих і били їх колами та ножами. Дехто з Українців пробував боронитися, але злочинні напасники згасили лямпу і в темноті кінчили свою гульню. Члена читальні Змія зловив один чорносотенець в сінях і пробив його грудь ножем біля самого серця, так що він упав окрівалений на землю. Втікаючу п. Кривівну дігнав замаскований злочинець і баґнетом завдав їй тяжку глибоку рану в плечі, п. Лисака поранено в руку, п. Сиротюка побито кріслом по голові. Окрім того поранено та побито богато инших осіб і вибито шиби в читальні. Один з поміж Українців Сиротюк обороняючися по голосі пізнав гершта боївки Змійовского. Змійовскі із своїми чорносотенцями тяжко побив п. Сиротюка. Українцям удалося пізнати ще кількох Поляків і зараз на другий день арештовано 9 учасників нападу, між иншими Хмуму, Філіпчака, Коваля, Марка та инших. Головний ініціятор нападу Змійовскі втік з домі і скривається невідомо де із своїми „героями“, та відгрожується, що коли суд покарає арештованих, то левандівські опричники поновлять напад і відімстять за „кривду“ своїх товаришів. Так само арештовані клялися, що відбудуть кару в арешті а опісля виріжуть Українців на Левандівці. Декотрі поранені Українці перебувають в шпиталі дехто лічиться в дома. Найтяжче поранений п. Антін Змій бореться із смертю. Лікарі ствердили, що баґнет пробив його лехки заледви 4 міліметрів від серця, з чого витворилося запалення лехких і олегочної. Його життя загрожене. Панна Кривівна не встає з ліжка. Серед українського населення Левандівки панує обурення і переполох, бо по всім даним польські побідники з виправи на читальню, справді задумують повторити напад.

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

З польських справ.

Новий кабінет працює.

В звязку з номінацією нового польського уряду говориться у Варшаві про зміни на закордонних дипльоматичних становищах. Посольство в Вашінґтоні має обняти Август Залєскі, дотеперішний посол в Квіриналі, а на його місце перейде бувший польський міністр закордонних справ Скірмунт. Говориться також про уступлення польського посла в Парижі гр. Маврикія Замойского.

Поширення компетенцій „воєводів“.

Польський міністр внутрішних справ видав розпорядження, силою якого воєводи мають право в обсягу власної діяльности признавати додатки за студії і вислугу літ усім підчиненим урядникам.

Реформа навчання в середних школах.

Польське міністерство освіти перевело ревізію дотеперішньої програми навчання в середних школах. Ці зміни відносяться до середних шкіл усіх типів і будуть переведені в життя уже в початком цего шкільного року.

Проти виїмкового стану в Галичині.

Варшавський „Роботнік“ висту-

з надією легко поживитися, особливо підчас походів на повстанчі кишлаки. В армії, що тоді ще не була зреформована, слово „дисципліна“, „організація“ були слова летучі, без реального змісту. Про дисципліну говорено багато на мітинґах, в потребіж послух виробляся револьвером, а в „крестянській“ армії нагайкою. Пянство і ґульба були на деннім порядку. Шалена їзда і кінні перегони пяних салдатів на вулицях явище, до якого прохожі привикли, а навіть приставали подивитися, чи не упаде який з коня.

Зрозуміло, що в тих часах процвітання низьких інстинктів, партизантська війна велась з садистичними з обох боків проявами. Совітські відділи палили, грабили, насилували жінок, вбивали дітей, а басмачі, зі свого боку, шматували тіла червоногвардійців, відрізували поло-

---

рони, постановили піти без зброї в австрійській ноші, довіряючися своїй невтральности, котра була до цього очивидною, що ще й 10 Москалів прилучилося до них.

По дорозі, окружені шайкою кровожадного, фанатичного розбійника Хол-Ходжи, згинули страшною смертію, вирізані до одного. Казнь відбувалася з певним церемонялом, над рікою Сир-Дарією, де впроваджували нещасливих на міст і, перерізавши горло, стручували у воду.

(Опис казни подаю із слів тодішнього предсідника Ісполкому в Андижані А. П. Салаєва, який знову основувався на зізнаннях полонених із шайки Хол-Ходжи).

Ті із бранців-Галичан, які були осіню 1916 р. в III. батерії в Ташкенті, нехай згадають наших добрих товаришів-Хорватів, які підчас перегруповання Славян рішилися їхати в Ош. Тоді і між нами була сильна течія їхати з ними...

Хол-Ходжа згинув з цілою своєю ватагою, засипаний в горах снігом, утікаючи перед мадярським відділом, що завзято переслідував його, бажаючи пімстити смерть своїх товаришів.

*) Може знайдеться хто, хто описав би ві масакри, в яких не знали пощади навіть ті, що, відживши під грудами трупів, спаслися в ночі до поблизького шпиталя. (Їх добивано). — Це був би цікавий причинок до психольоґії божевільної товпи.

ві части, уха, виколювали очі...

Це були кроваві, анормальні часи божевільного масового психоза, психоза нищення і безцільного вбивання. Тоді то й було можливо, що люде патольоґічно збочені, зі сильними кровожадними натурами, доходили до такої безвідповідальної власти, якої зразків не знає культурна історія. Тоді головно командуючий совітськими військами оренбурґського фронту був бувший царський фельдфебель, який свою карієру завдячував незвичайній кровожадности та потуранню інстинктам і сваволі товпи. Її жертвою впало около 5000 людей, переважно інтеліґентних, після здавлення осиповського повстання, в січні 1919 р., в в Ташкенті *) (т. зв. „январскія событія“). Тоді була можлива поява в Туркестані славетного Ш., який в розмові з одним інтеліґентним комуністом назвав себе Малютою Скуратовим**) російської революції. Без означеного діла, безумовно психопат, з сильно розвитими бічними скулами, з маленькими, чорними, впалими очима, низьким чолом, малпо-звіриним виразом лиця, він наводив панічний страх на кождого. Навіть комісарі і члени трибуналів з великими повновластями чули свою волю спаралізованою в його прояві. Він залюбки сидів при судових допитах і... власноручно виконував засуди на тих, котрих сам засудив.

Згадую тепер ті дивні часи, мов сон... Тоді приходилося вчити в російській школі, а навіть читати курс для учителів про деякі западно-европейські методи навчання; згадаю, як то відбувалися тоді представлення в театрі, повнім диму з махорки і не переривалися, хоч чути було далекі вистріли в місті, або хоч проносився голос на сали: „товарищи такой то роты, в казармы!“; як то нераз вечірнього викладу не можна було докінчити ізза тревоги в місті і треба було чим скорше тікати до мів, щоб на вулиці не підстрілила припадкова куля. Бувало, погоняти на вулицю охороняти місто, дадуть стару „берданку“ з заржавілим дулом, з мотузком замість реміня і пять важких оловяних куль, все хиба здатне для оборони перед собакою, і не дуже заїлою, бож стрельнути з такої машини ніхто не ва-

**) Кат з часів Івана Грозного.

жився би; — і бувало самітно проходжуючися серед глухої нічної тиші чув я вистріли, гамір і виразний, пронизуючий зойк: „вайдот“**) тоді кров застигала, бо ось тут... зараз — близько — за пів кільометра, кільометр, розігравалася одна з безчисленних трагедій. — А потім знов німа тишина, що в ухах дзвонить... і трагедія безслідно счезала з памяти людей, котрі повинні були її заєдно мстити.

* * *

Ось в такі часи андижанський ісполком скликав уїздний зїзд усіх волостних ісполкомів в Джалаль-Абаді.

І я вибрався на зїзд. Вибрався, як відпоручник андижанської української Ради, яка тоді ще істнувала, із завданням повитати його від імени Ради і при дебатах над шкільною справою, вказавши вагу рідної школи, домагатися ухвалення резолюції за введенням української мови в школах з українським населенням.

Не можу не признатися, щоб в глубині душі я не відчував разячого противенства між моєю свойого рода люксусовою культурною місією і диким середовищем найчорнійшої анархії. Та комізм, траґізм і небезпека місії зясовуються найкраще опісля.

*) По сартівськи більш-менш те, що в нас: „ратунку!“. (Продовження буде.)

пає остро проти „звірського пережитку“, яким уважає істнуючий в Галичині виїмковий стан. Орган П. П. С. думає, що виїмковий стан в Галичині не опирається на ніякому рішенню польського сойму або розпорядку польської влади, а своїм „законним“ жерелом сягає до розпорядку австрійської ради міністрів з дня 25. липня 1914 р...

Райцес ізолюється.

Бувший посол до австрійського парляменту зі Золочева Генрик Райцес написав до Варшавського сойму письмо такого змісту:

„В жовтні 1919. р. зголосився я до п. маршалка з повідомленням, що приступаю до виконування мого мандату. З незрозумілих для мене причин, віддав п. маршалок цю справу конституційній комісії, яка назначила референтом о. Лютославського. До тепер цеї справи не полагоджено. Супроти цего закладаю протест проти такого трактування тої важної справи і прошу о відчитання цього листа на пленум польського сойму“.

„Завдання нового уряду“.

Варшавський „Курер Польскі“, який вважається органом інспірованим польською радою міністрів, домагається у своїй вступній статті управильнення українського питання в Східній Галичині. Часопис той вважає, що вишукання якогось modus vivendi з Українцями повинно бути першим завданням нового польського уряду.

Зміна на становищі львівського „воєводи“.

Львівська „Хвіля“ доносить: П. Грабовскі, який судорожно держиться становища львівського „воєводи“ — по всяким даним — уже в найблизчому часі опустить будинок бувшого намісництва. П. Грабовского переносять до адміністративного трибуналу в Варшаві. Становище львівського „воєводи“ має зайняти б. радник двора Шультіс а його заступником буде д-р Райнлєндер. Инші інформації говорять, що львівським „воєводою“ має бути димісіонований польський премієр Слівіньскі.

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

Совітська Росія.

Замах на Каменева.

„Новоє Время“ пише, що в Москві підчас паради червоної армії один офіцер виконав замах на головнокомандуючого червоної армії С. Каменева, віддаючи до його два вистріли з револьверу. Вистріли хибили. Офіцера арештовано.

Холера в Москві.

Совітське радіо подає, що в Москві за останній тиждень зано товано 82 випадки холери.

Мархлєвський провідником комуністичної агітації проти Польщі.

До польської преси доносять з Москви, що голова совітської делеґації для переговорів з Японією в Дайрені — Мархлєвський відкликаний і буде назначений провідником комуністичної агітації, звернено проти Польщі.

Засуди священиків.

Большевики засудили в Рибінську епископа Бориса Рибінського і епископа Серафима Углицкого на кількалітну тюрму.

В Смоленську розпочався процес проти епископа Филипа, обжалованого за протест проти ограблення церков. Кромі згаданого епископа обжаловано ще 40 инших осіб (Рпр.)

Провал церковних большевиків.

„Русспресс“ доносить з Москви: „Вкінці вияснився повний провал церковних большевиків. Назначений ще на 3. липня підготовний „зїзд“ проґресивного духовенства досі не відбувся наслідком повної відсутности мінімальної скількости необхідних статистів-делеґатів“.

Німці в совітській Росії.

Від заключення договору в Рапальо розпочали Німці інтензивну акцію з метою опанувати цілий російський торговельний ринок. Ця акція принесла досі незвичайні успіхи для Німеччини, в першій мірі в північно-західній части совітської імперії. В цій области захопили Німці в свої руки всю торговлю. Вони завели навіть постійну морську комунікацію поміж Росією і Німеччиною.

Кождого дня приходять до Петрограду і Архангельська німецькі кораблі з ріжними товарами, як рільничі машини, металеві вироби, хемікалії, мануфактура і т. п., які вертаючи забирають з Росії весь сирвець, як: лен, шкіру, бавовну, футра, а передусім дерево.

В останніх часах причалило до Архангельська 30 кораблів з німецьким товаром. Належить зазначити, що ці товари розходяться незвичайно скоро, бо в Росії панує великий голод на всякі фабричні вироби.

Ця вимінна торговля ведеться під доглядом німецького консуляту в Петрограді, на якого чолі стоїть ґр. Кеслер.

Кріза в Італії.

Ґенеральний страйк в Італії.

Б. К. доносить з Риму: В цілій Італії проголошено ґенеральний страйк. До тепер панує ще спокій. В Римі не ходять трамваї і не вийшов ніякий денник. На вулицях видно сильні відділи війська. На мурах розліплено розпорядження префектури, що заборонюють влаштовувати збори і припинюють автомобілевий рух. Не дозволено також продавати бензину. Залізнича комунікація відбувається тільки частинно. В Неаполі вийшли денники. Трамваї ходять тільки в Турині. Мобілізація фашистів відбулася спокійно. Телеґрами приймають тільки на виключну відповідальність надавців. Ограничено почтовий рух.

Страйк в Італії не вдався?

Аґ. Стефані доносить з Риму: Проголошений ґенеральний страйк являється тільки частинним. Залізничий і трамваєвий рух удержується в зменшених розмірах і при допомозі націоналістичних сил. У Фльоренції не проголошено страйку. В Пізі, Больоні, Турині, Венеції і Неаполі більшість робітників не прилучилася до страйку.

Дві проклямації.

„Аванті“ поміщуючи проклямацію робітничих організацій Італії, яка накликує до ґенерального страйку подає, що партія фашистів видала рівночасно оповіщення, де жадає від робітників, щоби спокійно продовжали працю.

Мобілізація фашистів.

Заряд фашистів видав відозву, що заряджує загальну мобілізацію фашистів в цілій Італії, з огляду на ґенеральний страйк робітників.

Відозва дає урядови 48-годинний реченець для привернення порядку і заповідає, що після цего реченця фашисти візьмуть самі владу в руки в інтересі держави.

Кабінет Факти.

Аґ. Стефані доносить з Риму: В парляментарних кругах уважають утворення кабінету Факти як річ зовсім певну.

Фашісти грозять.

Заряд фашістів видав відозву, закликаючи всіх фашістів до боротьби і мобілізації своїх сил в цілій Італії, з огляду на робітничий страйк. Відозва кінчиться погрозою, що фашісти переберуть силою владу в свої руки.

Кабінетна криза.

Нову відмову Орлянда спричинило становище соціялістів, які не дозволяють, щоби в складі кабінету був один представник фашістів. Соціялісти домагаються кабінету утвореного виключно з лівиці. На становище премієра кандидують дальше Ніколя і Факта. (ПАТ.)

За Константинопіль.

Льойд Джордж про грецьку акцію.

Льойд Джордж заявив в палаті громад, що дня 29. липня ц. р. англійський дипльоматичний представник в Атенах одержав ноту грецького уряду, де обговорюється справу обсади Константинополя через грецькі війська. Тогож дня, англійський дипльоматичний представник перестеріг грецький уряд перед наслідками такого кроку. Грецький міністр закордонних справ зложив у відповіди заяву, що грецькі оружні сили не перейдуть невтральної полоси без дозволу антанти. Поступовання грецького уряду є правдоподібно кроком, що зміряє до прискорення розвязки східного питання. На запит, чи є можливою річю, щоби держави, котрі підписали севрський трактат, зібралися для осуду цеї справи, заявив Льойд Джордж, що така конференція не передбачується і що англійський уряд не має наміру зайнятися скликанням такої конференції.

Англійсько французьке порозуміння в справі Константинополя не істнує.

Міродатні англійські круги заперечують поголосці, про мниме англійсько-французьке порозуміння в справі Греції. Таке порозуміння є — по думці цих кругів — зовсім злишне. Договір між Англією, Францією і Італією заключено в марті і льондонські круги не мають ніякого повідомлення, щоби якась з тих держав хотіла ухилитися від рішень цего договору. В кождому разі є можливою річю, що незалежно від політики згаданих держав, представники морських і військових сил союзників в Константинополі, могли заключити договір в справі конечних охоронних заряджень.

Союзні держави одержали запевнення зі сторони грецького уряду, що Греція не має наміру висилати свої війська до Константинополя, як довго місто займають союзні війська. Дотепер не має причини сумніватися, що ті зобовязання будуть додержані.

Воєнна акція розпочата.

Офіційне звідомлення уряду Анґори доносить, що ворог розпочав воєнну акцію на грецько-турецькому фронті.

Нова грецька нота до союзників.

„Н. Фр. Пр.“ доносить з Парижа: Грецькі амбасадори в Льондоні, Парижі і Римі передали відносним урядам нову ноту, де грецький уряд просить союзників о уповноваження зайняти Константинопіль. Всі три уряди відповіли відмовно.

Погрози Кемалістів.

„Матен“ доносить з Константинополя: Уряд Анґори видав оповіщення, що коли Греки перейдуть границю коло Чатальджі, тоді Кемалісти підуть походом на Константинопіль, при чому перейдуть невтральну полосу Дерініє коло Ісмід.

Переправа англійських військ.

„Таймс“ пишуть з Константинополя: Поголоски про сутичку між французькими і грецькими військами являються неправдиві.

Англійські військові відділи переправились вже з азійського на европейський беріг Босфору.

Дописи з краю.

Бурштин пов. Рогатин.

Світлі і темні сторони місцевого життя.

Поволи пробуджується до життя і Бурштинщина. Заходом місцевого адвоката д-ра Бабюка відновлено читальню „Просвіти“, при котрій зорганізувався аматорський кружок, що дав доси кілька представлень. Відновлено Філію „Просвіти“, та зорганізовано кооперативу. На жаль гарний мурований дім читальні заняли крім головної салі приватні льокатори, що не хотять виступити з него, і для кооперативи нема приміщення. Льокаторів попирають деякі нерозумні виділові читальні, які унеможливлюють всякі спроби зробити місце для кооперативи.

Бродки пов. Львів.

В память поляглим героям.

Дня 23. липня б. р. в неділю відбулося в Бродках посвячення памятника поляглим українським жовнірам. Памятник у виді 5 м. високої піраміди з каменя з такимже на взір дубового кованим хрестом у вершка. На східній фронтовій стіні в її горішній части на плиті уміщеній між двома ляфетами армат, які вистають зі стін піраміди немов із стін твердині, різьблений тризуб понад написом: „Борцям за волю України“. У долішній части памятника на таблицях умішених на трьох стінах, вирито назвиска покійних Старшин і Стрільців. Памятник, збудований коштом громади Бродки та місцевої читальні „Просвіти“, а саме заходами діяльного голови пароха о. М. Коверка, начальника громади П. Косандяка, виділових читальні І. Гордоступа, Ґр. Цимбали Ів. Хомицького і инших бувших підстаршин і стрільців У. Г. А., робить прегарне маєстатичне враження, а акт його посвячення був святочною хвилею, якої околиця не бачила від ряду літ.

Львівське староство заборонило навіть посвячення памятника, мотивуючи тим, буцімто „в тут. повіті при подібних обходах використували це ворожі польській державности українські круги до протидержавних демонстраций“ а посволило посвячення його щойно на представлення голови філії Просвіти на повіт Львів д-ра Івана Волошина і виділового п. Іллі Лисого при чисто церковнім церемоніялі без ніяких промов і походу. Тому свято зачалося Службою божою відправленою о. парохом Фільварковим про асисті оо. Коверка і Тріски, при участи многотисячної маси народа з місцевого і дооколичних сіл та гостий зі Львова, почім о. Коверко виголосив в церкві відповідну промову. Опісля народ заляг ціле церковне подвіря доокола памятника, коло якого почесну сторожу обняли представники львівського пласту і тут відправлено панахиду при співучасти хору Бояна зі Львова під проводом д-ра Неділки, посвячено памятник і о. Коверко візвав всіх зібраних розійтися з тим що хай подякою для них буде сві-

домість, що сповнили великий і святий громадянський обовязок. Учасники не дали притоки до інтервенції кількадесяти поліцейникам і ріжним комісарям, яких польська влада сконсигнувала. На памятку зложили вінці делегації місцеві та замісцеві а то: Гром. Р. Український від т-ва Просвіта, д-р Іван Волошин від Філії „Просвіти“ на повіт Львів, Онисько від Сокола-Батька, Ілля Лисий і П. Вишневський від повітового Союза льв. Кооператив, Дм. Савчинський від читальні „Просвіти“ на Личакові, делегат читальні „Просвіти“ в Миколаєві н. Дн., місцева читальня, Сокіл, Церковне брацтво і Уряд громадський. Належиться подяка Вп. Вишневській і п-ні Левицькій з Миколаєва, що занялися зладженням дуже гарних вінців для наших Героїв.

Сокальщина.

„Кресова“ робота.

В сокальськім повіті іде на цілій лінії польонізація шкільництва. В школах, що до недавна були українські, заведено викладову мову польську а польські шкілки повстають як гриби по дощі і то досить хитрими способами. Приїздить хтонебудь з повітової ради шкільної і до війта: давай печатку! Декотрі війти, свідоміші, як в Спасові, відмовили, але инші згодились і українські громади мають на своїм удержанню польські школи. В селі Мошкові учителька Ярмуловичівна не питалася навіть громади, лише в порозумінню зі своєю владою власновільно перемінила викладову мову українську на польську і завела для української дітвори польську молитву. А треба зазначити, що в тій школі на кількадесять дітей є лише кількоро римокатоликів тай то української народности. Не треба богато й розводитися, яку науку дають українським дітям такі школи. До навчання вибирається такий матеріял, що затемнює українські національні почування а зате пропагується польську ідеольогію. Кожда дитина мусить знати, що її рідний край це Малопольска (а не Галичина), що столицею є Варшава а Пілсудский начальником їхньої держави і т. д. „Мир вам братя“ це найдальше ідучі відомости в українськім напрямі. Правда, в більшости громад селяне зачинають ставати на сторожі своїх прав, а видко це хочби з того, що в однім селі учителька Полька при візитації школи мусіла отверто заявити радникови: „Ні, пане раднику, Ви тут лише хвилину, а потім підете дальше, я одначе мушу тут жити, і що мені тоді скаже громада, як я вас послухаю“. При тім усім українське учительство стероризоване і так заголюкане, що дається ужити до цілей, суперечних з національною гідністю. Були такі випадки, що збирано від нашої дітвори підписи на адресі „z wyrazami bratnich uczuć i wdzięczności dla rodaków“. На запити одного школяра Українця, на що має підписуватися, дістав відповідь: „підписуй і нічого не питай“. На польське політичне свято дня 3. мая в Сокали мусіли ученики Українці зі своїми професорами на приказ директора учит. семінарії п. Мандичевського (колишнього Українця) взяти участь в поході і маширувати по місті разом з „Соколами“, „Гвяздами“ і т. д. Не менший доказ „єдности“ виявили о. Олійник, що в супроводі оо. Бернардинів і польської процесії вирушив благословити майбутній збір збіжа, та о. проф. Захарій Лехицький, що на латинське Боже тіло відправив Богослуження в костелі і взяв участь в процесії. Все те „ad maiorem Poloniae gloriam“ тоді, коли з сусідського боку стрічаємо лише негацію і польонізацію.

РІЖНІ ВІСТИ.

Перед льондонською конференцією.

Після розмови з французьким амбасадором, відбув льорд Бальфур конференцію з Льойд Джорджом в справі проєктованої льондонської конференції. Удержується погляд, що в невдовзі буде скликана Найвисша Рада, яка розгляне справу відшкодовання і справи міжкоаліційних довгів.

Льондонські наради вступом до нової конференції.

Аґ. Аваса доносить з Льондону: Міродатні круги впевнюють, що предметом льондонських нарад буде виключно справа відшкодовань. Згадані наради мають бути тільки вступом до слідуючої конференції, де програма буде вже відповідно поширена

Передача звіту ґарантійної комісії.

„Пті Парізієн“ доносить, що ґарантійний комітет передав вчера репараційній комісії першу часть свойого звіту. Звіт містить м. и. експозе про фінансову контролю Німеччини і до виголошених вже поглядів не додає нічого нового.

Міжнародний конґрес для морального виховання.

Пат. доносить: В Ґенуї відбулися дня 31. м. м. два засідання пленума міжнародного конгресу для морального виховання. На ранішнім засіданню обговорювано справу солідарности і суспільного виховання. Пополудневе засідання відбулося в секретаріяті Союзу Народів. На тім засіданню виголосив проф. Ралецкі промову на тему „Союз Народів в світлі історії“. Промовляли проф. університету в Калькуті Банерє, представник Японії Акера-Онава і технічний радник фінської делегації при Союзі Народів. Предложили вони, щоби екзекутивний комітет увійшов в постійний контакт з міжнародньою комісією у інтелектуальній співпраці Союзу Народів. Згадана комісія розпочала свою діяльність з днем 1. ц. м.

Німецька відповідь на французьку ноту в справі виплат.

Німецький кабінет опрацював на останнім засіданню зміст ноти з відповідю на ноту французького уряду і переслав її негайно до Парижа.

„Форвертс“ пише, що німецький уряд не зайняв в своїй відповіди відмовного становища, але висказав тільки погляд, що справа вирівнуючих виплат повинна бути управильнена спільно зі всіми заінтересованими урядами і що питання відшкодовань не може бути полагоджене без рівночасного полагодження справи вирівнуючих виплат. Дальше вказує відповідь на внутрішно-політичне положення Німеччини і протестує проти ультімативної політики французького уряду.

Дискусія над справою репарації.

„Манчестер Ґардієн“ доносить, що дискусія в палаті громад над справою репарацій відбудеться не 2. а 3. ц. м.

Льойд Джордж бажає в першу чергу розвязати справу мораторії.

„Пті Парізієн“ доносить з Льондону, що Льойд Джордж бажає собі як найскорійше розвязати справу мораторії і хоче обговорити з Поанкаре всі услівя і час її тревання. Льойд Джордж думає, що не прийшов ще час, щоби порушувати загальну справу відшкодовань, що є знов в тісній злуці з справою коаліційних довгів.

Відповідь Баварії на ноту нім. уряду.

З Айльвезе доносять, що баварська кабінетна Рада склала вже текст відповіди на ноту німецького уряду.

Скільки дала реквізиція церковних дорогоцінностей в Росії.

Пат. доносить: Московська „Правда“ поміщує офіціяльну статистику, з якої виходить, що вартість дорогоцінностей забраних з російських церков, переходить суму 200 міліонів руб. в золоті. Сума та подвоїлась правдоподібно до 1. липня ц. р. З того видано до тепер на голодуючих 1 міліон рублів.

Румунія і Болгарія.

Румунський уряд звернувся до Болгарії з нотою, в якій заявляє, що вона буде приневолена примінити репресії супроти болгарських гопожан в Румунії, коли Болгарія не перестане переслідувати Румунів в Македонії. (Рпр.)

Земельна реформа в Латвії.

З Риги доносять: Наслідком протесту землевласників, центральний комітет для земельних справ рішив віддати давним власникам майна, які не перевисшають 100 гектарів землі.

Переговори поміж Англією і совітами.

„Голос Росії“ довідується, що в Льондоні ведуться переговори поміж англійським урядом і Красіном в справі нового англійсько-совітського договору, на місце договору з 1920 р.

Закриття бесарабської границі Румунією.

Румунське правительство закрило границю в Бесарабії для збігців з радянської України. Причиною закриття має бути небезпека перенесення холери до Бесарабії. В деяких повітах Бесарабії занотовано вже випадки холери. (Рпр.)

Плановані атентати в Чехословаччині

З Праги повідомляють, що до Чехословаччини приїхало трох мадярських терористів із заміром виконати атентати на представників чеського уряду, між ними і на Бенеша. Терористи належать до організації „Пробудження Мадярщини“. П. А. Т.

Новий італійський кабінет міністрів.

Італійський король приняв лісту нового кабінету, який майженічим не ріжниться від попереднього. В його склад входять демократи, пополярі, реформісти, а недостає представників скрайних груп. З демократів входять Алесіо, Інціяні, Солєрі і Баратор.

Совітсько японські переговори.

Генеральний японський консуль в Харбіні Яманучі звернувся в імени свойого уряду до совітського уряду і до републики Далекого Сходу з предложенням розпочати нові переговори. Японський уряд рішив відкликати свої війська з Приморської области найдальше до листопада ц. р.

На це відповів совітський уряд і міністерство для закордонних справ републики Далекого Сходу, що вони пропонують Чіту, Москву, Пекін або Токіо як місце переговорів. Представниками сов. Росії будуть Йоффе і Карахан, республики Далекого Сходу мін. закордонних справ Янсен. (Рпр.)

Грецько-турецький спір.

Daily Telegr. доносить, що Льойд Джордж свойого часу звертав увагу союзним державам, що теперішний стан в операціях грецької армії ставить її в трудне становище. На думку Льойда Джорджа тільки терпеливість виведе Грецію з того становища. (П. А. Т.)

Страйк корабельної обслуги в Шетіні.

Страйк корабельної обслуги, який панував довший час в Щетіні, вже закінчився.

Франція грозить.

З Парижа повідомляють, що Поанкаре вислав Німеччині відповідь на її ноту із загрозою, що на випадок не узгляднення французьких домагань в справі воєнних відшкодовань, Франція ужиє примусових засобів, які буде уважати за відповідні. Найблища рата мусить бути виплачена до 10. серпня. (П. А. Т.)

Чеська позичка для Австрії.

Переговори між чехословацьким і австрійським міністрами фінансів закінчилися. Чехословаччина зобовязується уділити Австрії позичку. П. А. Т.

Страйк в Італії.

В Італії панує страйк залізничників, викликаний соціялістами. Для удержання залізничого руху працюють фашісти, мимо погроз соціялістів. Денеде комунікація зовсім припинена. П. А. Т.

Шліть жертви на будову памятника на могилі Леся Мартовича до Пов. Тов-а Кредитового „Віра“ в Раві Руській.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Поанкаре приїздить 7. ц. м.

Париж. (ПАТ.) ВКБ. Поанкаре повідомив англійське правительство, що готов прибути 7. ц. м. до Льондону.

Льондон (ПАТ.) Райтер. Півурядові жерела доносять, що конференція Поанкаре з Л. Джорджом потреваэ найдовше 2—6 днів. Завтра має тут прибути італійський мін. загр. справ Сканцер.

За Царгород.

Льондон. (ПАТ.) Райтер. По донесенням атенських часописів, грецьке правительство поручило команді армії, щоби грецькі війська виминали сутички з військами союзних держав.

Льондон. (ПАТ.) Райтер доносить із Мальти, що відкликано розпорядок, щоби легка ескадра кружляків з баталіоном піхоти відплила до Царгорода. Всетаки військо остає в поготівли.

Бордо. (ПАТ.) Радіо. З Атен доносять, що на думку тамошніх часописів, становище коаліційних великодержав у справі Царгорода матиме вплив на долю грецького кабінету, котрий заініціював акцію проти Туреччини.

Бордо. (ПАТ.) Радіо. Представники Франції, Англії і Італії в Атенах вручили грецькому правительству відповідь на ноту в справі Царгорода. По врученню цеї відповіди зібралася рада міністрів на засідання під проводом короля.

Ліфилд. (ПАТ.) Радіо. У відповіди на ноту Греції, яка жадала повновласти до походу на Царгород, повідомили союзники грецьке правительство, що всі змагання оружно оволодіти Царгородом уважають неприятельським актом супроти союзників. Союзні правительства є щодо цієї справи зовсім однодушні.

Царгород. (ПАТ.) Авас. По донесенням, які наспіли до англійської головної кватири, прийшло вчера передпол. до двох сутичок. Около год. 10 ранку грецький відділ у силі 30 кавалеристів, переступив в околиці Курфалі граничну лінію. Турецька жандармерія відкрила пальбу. По короткій перестрілці Греки відступили, оставивши 6 убитих і 1 раненого. Около 11 години дві грецькі кінні патрулі з піхотою вийшли до невтр. стрефи і зайняли становище Сарікей.

Царгород (ПАТ.) Мимо енергічного виступу союзників занепокоєння в Царгороді зростає все більше. Населення европейського берега домагається перевозу на азійський бік. Тому коаліційна поліція мусіла перервати сполуку міжобома берегами.

По донесенням з Чатальджі приходить до частих сутичок турецької жандармерії з передніми

грецькими сторожами. До Чатальджі привезено 11 ранених Турків. Населення з цього боку Босфору втікає до Царгорода.

Проти кабінету Де Факти.

Рим. (ПАТ.) Ліва преса виступає остро проти кабінету Де Факти, заявляючи, що така розвязка крізи суперечна з ухвалою парляменту, що вимагає покликання центро лівого правительства.

Повстання в Росії.

Ревель (ПАТ.) Латвійська преса доносить, що в околиці Пскова почалися внутрішні боротьби. Відділи тзв. „зеленої армії" мали зайняти Великі Луки, Стару Руфу, Домянськ і Холм. Залізнича комунікація перервана. Комуністи намагаються переконати населення що зелені відділи прибули з Естонії.

Страйк в Італії.

Рим (ПАТ.) ВКБ. Страйкове положення незмінене. Управа фашістів видала відозву, яка взиває роботодавців, щоби відправили страйкарів, бо охочих до праці є доволі. Відозва взиває всіх фашістів, щоби були в поготівлі в ночі в середу, бо як мине 48 год. ультімат, даний правительству фашістами, пічнуть фашісти найострійші репресії проти страйкарів.

Де Валера.

Ліфилд (ПАТ). Як доносять, Де Валєра перебуває ще в Ірляндії, хоч були звідомлення начеб він виїхав до Америки.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

З дороги життя.

„Дивний чоловік".

Знав його ще з тих незабутніх часів, коли Київ „приймав" українську фізіономію. Було прийде до мене в редакцію, то наче бочка вина вкотиться.

— Коли ви тільки встигаєте? — закидав я йому жартом.

Він понуро починав дивитися на моє бюрко з горою ріжноманітних скриптів і вдавав, що нічого не чує.

Одначе, коли я тільки брався за перо, він схоплювався, виймав з кишені зімятого папірця й подавав його мені.

— Для хроніки... — говорив поспішно якимсь дивним голосом, в якому одночасно бреніли нотки скарги і відчаю.

Я брав папірця й читав, а він напружено витягався вперед і стежив за виразом мого лиця. Майже завжди читав я одне й те саме:

„Перемальовування вивісок. Перемальовування московських вивісок на українські разураз гальмується не передбаченими обставинами, а то тому саме, що не кожда московська вивіска надається до буквального перекладу на українську мову, як то велить наказ уряду. На цім ґрунті виникають непорозуміння, які часто межують з курйозом. Для прикладу подаємо текст напису одної московської вивіски на Хрещатику, яку щойно замінено текстом українським. Отже: по московському: „Здѣсь портной Шкода, живетъ во дворѣ, онъ же мадамъ". Хоч воно то й можна булоб написати зовсім инакше, але вийшло так: „Тут хравець Шкода, живіт на подвірю, він-же жінка"... А все через оту буквальність, яку в нас запровадили Галичане!..."

— Умістите? — запитався він мене зразуж, як тільки я дочитував останню стрічку.

— Бачите, сьогодня вже пізно... — починав я викручуватися. — Хіба, може, завтра вже...

Він вирівнювався в грізну позу, мовчки забірав від мене свій „твір" і так-же, мовчки, поважно виходив. Одначе вже через два-три дні зявлявся знову і знову приносив новий „твір", який мало чим ріжнився від попереднього. І бував він не тільки в мене, але й скрізь і всюди, де тільки щось писалося й друкувалося. Скрізь і всюди звучало його спрагле:

— Для хроніки...

Знали його, яко одного з тих, кому було доручено стежити за „неучильним і негайним виконанням" наказу про перемальовування вивісок, а через те ніяк не могли зрозуміти його дивного бажання „друкуватися". Замісць того, щоб зрозуміти причини цього бажання, назвали його „дивним чоловіком", на що він не звертав ні найменшої уваги і робив своє діло далі. Тим часом, — як довідався я в останній день нашої влади, — він був відданим працьовником і мав свою, неясну якусь, але болючу думку, чи ідею...

Вже тоді, коли довгим Бібіковським бульваром без кінця і краю брели гурточками розхристані козаки, а за Дніпром щось чмихало й пирхало, наче тяжко недужий буйвіл, — зіткнувся з ним на розі Васильківської й Караваєвського.

— Я до вас! — з якоюсь дивною радістю кинувся він до мене. — Маю для вас прецікаву замітку...

— Лишіть! — сказав я просто. — Бачите самі, що тепер не до цього!...

— Отже й ні! — скрикнув він. — Саме на часі зясувати всім, що все це сталося через те, що з вивісками заходилися!... Вивісок не слідувало чіпати, а так...

— Почекайте! — перебив я його. — Виж самі про це більше всіх турбувалися цим!...

— Мусів! — вдарився він кулаком у груди. — Я урядовець і мушу виконувати накази свого уряду! Ваша вина, що ви не хотіли допомогти мені нагадати натяками, що наказ про вивіски був сліпим ділом... Ділом Галичан, які кажуть, що через Київ ідуть до свого Львова... Йдуть, але не дійдуть...

— Я вас ніяк не можу зрозуміти... — попробував я сказати, як він мене перебив:

— Ну, так друкуєте замітку про те, що не „вони", а „ми" повинні були порядкувати всіми ділами держави?...

— Це цікаво... — сказав я йому і його лице засяло веселкою.

— Це мусить бути цікавим! Я доказую в тій замітці, що до Київа шлях лежить через той же таки Київ, а їм, Галичанам, нічого буде турбуватися... Збудуємо свою державу, а тоді візьмемо і анексуємо їх...

В мене шуміло в голові й темніло в очах.

— Ні, ні! — говорив я йому, наче крізь сон. — Це не підходить... Це н'як не підходить...

— Ну, так тоді ми самі підійдем! — якось грізно сказав він мені і зник в юрбі.

— Дійсно дивний чоловік! — подумав я тоді.

— —

...По довгих літах стрінувся з ним над Збручем. Говорили мало, але зате досить ясно:

— Ми їм покажемо! — сказав мені після перших слів привітання.

— Кому? — спитався я нерозуміючи.

— Галичменам оцим!... Це їм даром не минеться!... Ми ще почекаємо трохи, а там...

Останні слова заглушив гарматній гуркіт, який раптом почувся по тім боці Збруча. Він зблід, схопив якусь торбу, що лежала коло його ніг і побіг разом з иншими...

Після того він надовго зник десь з моїх очей і я вже думав, що він загинув де небудь у таборі, коли вчора вранці хтось постукався до мене. Я ще лежав у ліжку, а тому попросив зачекати. Одягнувшись, відчинив двері і аж закаменів від здивовання: Перед мною стояв той самий „дивний чоловік".

— Звідки Бог приніс? — спитався я його.

— Та я вже тут давненько! — відповів він.

— Чомуж вас нігде не було видно?

— Бачте, я сидів тихо і не показувався...

— Чому?

— Бачте, я ранійш не любив їх, а тепер переконався, що так не можна... Правда, вони тепер кажуть, що „до Київа через Львів" і стараються запевнити инших, але це вже не так важно... Знаєте, як я колись про анексію говорив?...

Я мовчки хитнув головою.

— Так, ото, як знаєте, — завгоорив він уже трохи сміливійше, — був я написав таку замітку... Але тепер, знаєте, коли на Вкраїні голод, а ми тут рудими мишами лазимо, то вони з останнього стяглися... Навіть піст оголосили... Ото цей піст доказав мені, що не „ми" „їх", а „вони" „нас" анексують, тільки.. тільки...

Заїкаючись, говорив щось і шукав чогось по кишенях. Нарешті витяг невеличкого папірчика і, даючи його мені, сказав:

— Як би так ви надрукували де, бо я не зможу!

Тільки я взяв до своїх рук того папірця, як він заразже кинувся до дверей.

— Почекайте! — крикнув я. — Кудиж ви?... Верніться!

Поговоримо трохи, викуримо циґарку!...

— Дякую дуже! Дякую! — почулося десь далеко вже. Тоді я розгорнув його папірця і прочитав:

„Спорідненість. Спорідненість виявляється наперекір усім чужоворожим перешкодам. Те, що серед галицького народу починає проявлятися чуття єдности до т. зв. „закордонців", свідчить про можливости створення чогось одноцільно-українського. Одначе, як у свій час виявилося непевним оте „через Київ на Львів", так тепер може пошкодити те все, що робиться навпаки. Галичина мусить прийняти в своє нутро скільканадцять тисяч Наддніпрянців, перетравити їх і виробити з них громадян, які булиб гідні своєї нації. А статися це може тоді, коли буде панувати така думка, що роблячи для Львова — робиться для Київа, а те, що дбається для Київа — дбається для Львова. Словом сказать, щоб була єдність сил, а не теріторія, що смію й зауважити. Іван Лінюх".

— Дивний чоловік! — подумав я про себе. — Аж тепер тільки сказав своє прозвище!...

Одначе знайти його годі, бо адреси він своєї не лишив, а шукати так просто якогось Лінюха, — не така легка справа...

Тим часом цей чоловік мене надзвичайно цікавить, тим більше, що він справді дивний чоловік...

К. Лаврінович.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередню свою адресу.

Церковні справи.

Напруження поміж Ватиканом і Чехословаччиною.

„Львовенскі Деннік" доносить, що поміж Чехословаччиною і Ватиканом замітне деяке напруження відносин, викликане — як твердить „С. Д." — тенденційними донесеннями про неприхильне відношення Чехословаччини до католицької релігії. Ватикан твердить, що Чехословаччина піддержує православний рух на Підкарпатській Україні і не береже інтересів католицької церкви.

Відлучення чеських реформістів від Риму.

„Temos" довідується, що Апостольський Престол відлучив від католицької церкви тих чехословацьких катсликів, котрі домагаються реформи католицької церкви.

У відповідь на це збори відлученого духовенства рішили створити товариство „віроісповідників святих в Кирила і Методія".

З усякими письменними замітками в справі допомогової акції в користь „Голодної України" і українських емігрантів в Польщі, хай наше жіноцтво звертається до „Союза Українок" у Львові вул. Рутовського ч. 22. (Народний Дім).

НОВИНКИ.

— **Процес проти Степана Федака і товаришів.** Як подає „Kurjer lwowski" розправа проти Степана Федака і товаришів розпічнеться дня 6. вересня ц. р. перед лавою присяжних. Проводити розправою буде д-р Маєр, обжаловувати прокуратор Гіртлер.

— **Проти війни.** Дня 29. липня відбулися майже у всіх столицях Европи демонстрації проти війни. Так само в Чехословаччині приготовляється велика антимілітарна і антивоєнна маніфестація, в якій візьмуть участь всі воєнні інваліди, сироти і вдови. (Рпр.)

— **Катастрофа в Альпах.** Підчас виправи на Юнгфрау згинуло 4 туристів, з чого 1 жінка.

— **Свята причастє а туалета.** Один римський кардинал відправляючи службу божу в костелі св. Марка, побачив, що деякі жінки приступили до приняття причастія міцно видекольтовані і в загалі в костюмах, що не відповідають хвилі. Кардинал уділив причастія тільки тим жінкам, що були скромно одягнені.

— **Audiatur et altera pars.** Під таким заголовком появилася в однім з чисел „Громадського Вістника" допись, в котрій поважаний автор, подаючи автентичний зміст проповідей, виголошених епископом Гр. Хомишином на місії в Делятині, апострофує присутних на місії священиків, що не поспішили вияснити фактичного стану річи. Присутні на місії сзященики, нам поясняють, що вони були переконані, що між світськими участниками місії знайдуться люде, котрих тронуть проповіди, націховані цілим жаром християнської любови до свого народу і надіялися, що хто небудь з тих участників, яко клясичний свідок, дасть свідоцтво правді, виключаючи тим своїм виступом можливий заміт, будьто би священики з послуху чи кастовости забирали в тій справі слово.

І надія не завела. Обізвався голос з уст світського чоловіка і присутні на місії священики, свобідні від можливого заміту сторонничости заявляють, що згадані проповіди не містили в собі нічого, що ображало би національні чувства, а противно, вони sine ira et studio подавали на досвіді послідної доби зясовані причини теперішного лихоліття і показували спосіб і дорогу відродження.

— **Ревізії і арештування в Тернополі.** У неділю дня 30. липня ц. р. переводила поліція ревізії поміж місцевим студентством. Переведено ревізію у Нички Володимира, студ. прав, Вацика Петра, Кордибана Василя, Демчука Теофіля, Самборського Ефрема, Кучерішки Тадея. Арештовано і по нині сидять: Ничка Володимир, Самборський Ефрем і Вацик Петро. За чим шукали і що арештованим закидають невідомо. При ревізіях не найдено нічого.

— **Залізнича катастрофа в Гиновичах.** Дня 31. липня в Гиновичах біля Бережан вискочив зі шин мішаний потяг, цеб то паровик, 4 вози особові і 7 тягарових. На просторі 100 метрів залізничий міст знищений невідомою рукою. Керманич потягу і кондуктор легко ранені. На місце випадку виїхала окрема комісія для вислідження причини катастрофи.

— Ювилей Метерлінка. Бельгійці приготовляють урочистий ювилей народин великого свойого письменника Метерлінка, який на днях кінчить 60 літ життя.

— Катастрофа в Німеччині. В копальні в Ісерльон в Німеччині наслідком зірвання вінди згинуло богато робітників. Ранених начислюють кількадесять осіб.

— Німецький реванж. Англійська преса оголошує цікаві документи, які вказують на те, що Німеччина приготовляється до реванжу і нової війни проти Франції. Між німецькими офіцерами панує переконання, що найдальше за 5 літ вибухне нова війна. Німецькі учені будують нові гармати, з якими англійська зброя стоїть у такому відношенню, як лук до кріса. Винайдено спосіб нищення ворожих складів муніції при помочі електрики на віддаленню соток миль. Взагалі Німці, на думку автора статей, готовлять для світа нову несподіванку.

— Процес проти комуністів. Розправа проти учасників конгресу в святому Юрі відбудеться з початком жовтня. Всіх обжалованих є 39 осіб, між якими є богато Жидів і Поляків.

— Смерть під колесами залізниці. Недалеко львівської головної стації через необережність упав Петро Качмарчук під колеса потягу підчас переходу через шини і згинув на місци.

— Махно стане перед судом. Польська преса доносить, що славний повстанчий отаман Махно перебуває в таборі у Стшалкові. За знищення польських кольоній на Україні, пошкодовані Поляки задумують поставити славного Махна перед польський суд.

— Срібло і золото в Чехословаччині. За 1921 рік в Чехословаччині добуто 354.005 кільограмів золота і 21.856 кг. срібла. (Р-прсс).

— Торговля живим товаром в Польщі. Директор суспільного департаменту і польський міністр праці Шубартович уділив польській пресі інформації в справі торговлі живим товаром. Між иншим міністр сказав ось що: В жадній державі так не розповсюднена торговля живим товаром як у нас. Навіть діти вивозиться до Америки, а хлопців контрактується на ціле життя до плянтаторів. Торговлю ведуть міжнародні організації. В 1920 р. занотовано 25 випадків такої торговлі, арештовано 45 агентів, викрито 5 порнографічних заведень. Недостача гроша не дозволяє польському урядови провадити боротьбу з тими проявами. Перепонами в боротьбі є також розбіжність карних кодексів в ріжних частинах Польщі, бо в одній провінції за злочин торговлі живим товаром карається 10-літною тюрмою, а в другій провінції виносить кара 6 місяців.

— Діти в тюрмі. В Благовіщенській тюрмі перебуває зараз група малих хлопців 12 - 14 літ, арештованих за недозволену торгівлю папіросами. (Рпрс.)

— Рух на „кресах". Lubaczów 22. czerwca 1922. Wielmożny Panie! Uważamy za ważne, by ożywić w powiecie cieszanowskim parcelację między chłopów polskich, a uniemożliwić sprzedawanie ziemi obcym, by podnieść tu polskie rzemiosło i handel a wystąpić przeciw karczmarzom żydowskim, by zwiększyć w powiecie pracę narodową. W tym celu zapraszamy członków i zwolenników Związku Ludowo-Narodowego na wiec ogólny który odbędzie się dla ludności całego powiatu cieszanowskiego w Lubaczowie we czwartek 29. lipca po sumie. Dr. Marcel Prószyński ze Lwowa będzie mówił na temat: Praca narodowa na naszych kresach. Prosimy o przybycie na wiec i ściągnięcie nań naszych zwolenników i nam życzliwych. Związek Ludowo-Narodowy w Lubaczowie. Z poważaniem prezes, sekretarz. Підписи нечитки.

— Конґрес приятелів мира. Міжнародній конґрес мира вибрав своїм президентом Ляфонтена. (ПАТ.)

— Політичний двобій. В Будапешті дня 1. серпня відбувся двобій між мадярським полковником Ляйденберґом і капітаном міжнародньої комісії Канковским. По трикратній виміні вистрілів Канковский був тяжко ранений в грудь і помер на місци.

— Конґрес шахістів. З Льондону доносять, що там розпочався міжнародній конґрес шахістів, при участи найбільших знатоків і аматорів цеї гри. Конгрес відкрив промовою Бонар Льов.

— Залізнича катастрофа у Франції. Два поїзди, якими вертали побожні селяне з відпусту в Люрді, вискочили зі шин і спричинили катастрофу, в якій згинуло 40 осіб, а 50 було ранених.

— Довжникам, які побрали воколові позички в часі безробіття в 1919. р. пригадується ще раз, що зараз в перших днях серпня ц. р. вноситься до Суду дальшу серію позвів. — Хто заплатить довг зараз по першім серпня ц. р., (в касі Земельного Банку Гіпотечного у Львові вул. Підвале 7.) може ще охоронитись перед так непропорціонально великими коштами, які вже понесли довжники, котрих мусілося вже запізвати. — Проситься П. Т. Читачів, щоби звернули увагу інтересованих на отсю пригадку в цілі запобіження злишним а так великим коштам, які знова спадуть на довжників. 3—1

— Спішіть з направою футер тепер через літо та нові замовляйте в українській фірмі Карпяка у Львові вул. Куркова 11 а. 132 1—10

::АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСЬКА РОБІТНЯ::
ПЕТРА СЕНЮТИ
Львів, вул. Петра Скарги ч. 10.
Приймає всілякі роботи входячі в обсяг малярства, т. є. малює образи, церкви, театральні салі, декорації, комнати, також писання шильдів. Виготовляє пляни на іконостаси солідно і по приступних цінах. Прийме також хлопця найрадше сироту до науки декораційного малярства до літ 16 і кімнатного челядника. 113 2—?

Свій до свого!

Курс грошей.

Купси заграничних валют. Львівська неофіціяльна біржа нотувала дня 2. серпня: американські доляри 6040—6050, одинки і двійки 5950—5960, канад. доляри 5850—5870, одинки і двійки 5760—5780, нім. марки 10·10 — 10·20, сотки 98·0—10·00, дрібні 00·00—00·00, леї 34·00—35·00, дрібні 33·00-34·00, чеські корони 134·00—138·00, дрібні 130·00 до 132·00, рубле 5 сотки 150—170, сотки 150—160 25-рубл. 145—160, франц. франки 470 — 490, фунти штерлін. 25800. — 26000, швайц. франки 1000·00 — 1050·00 Золото: 20-кор. 22.000—22.400, 20-фр. 21.500—21.800, 20 марківки 24·000 — 24·200, 10-рубл. 27.500 — 27.700. — Срібло: Австр. корони 430 — 435. фльорени 1125 — 1130, рубле 1860—1900. Австр. тисячки новійшої емісії 600—650, старшої емісії 1600—1650, сотки новійшої емісії 60·00—65·00, стар. емісії 160·00 — 165·00, 50 - коронівки 35·00—45·00, 20-коронівки 23—26 10-коронівки 11—13, 1-ки і 2-ки 0·40—0·50, цар. 10-ки рубл. 27·200—27·600, решта дрібних 0·70 — 0.85. думські тисячки 25·00—32·00, думські 250 рубл. 15·00 до 22·00 карбованці 1·00—2·80, гривни 4·00—8·00, фунти шт. 22·200 — 22.300, дол. 5.550—5.600. 5-кор. 2300—2350, копійки 9·80—10·00, амер. доляри 4800—5000, половинки і чвертки 4.600—4.850, кан. дол. 4.650—4.700, дрібні 4.450 - 4.450, леї 445—448.

ЖЕРТВИ

Рідна Школа:

В місяци червни прислали чеками П. К. О. Р. на „Рідну Школу" в мп.: П. Антонюк 300, М. Левицький 500, Й. Сальц 1000, о. К. Штайден 200, Г. Голяк 200, Ф. Скоревич 660, І. Скоревич 345, Л. Смук 900 і 1300, о. В. Молеко 500, о. Курдидик зб. 1615, І. Яськів зб. 1335, І. Посацька 100, д-р П. Рондяк 500, Уряд парох. Пралківці 300, С. Левицький нотар 1000, чит. „Просвіти" Гребенне 16.318, о. П. Клєбан 500, о. І. Іванчук 2000, о. І. Порайко 1000, І. Білецька і О. Скорик 300, о. І. Романовський 500, Т. Прийма 500, госп.-спож. Спілка „Громада" Базар 1000, о. Ю. Боберський 500, о. З. Флюнт 500, Кр. „У. П. Т." Бережани 4688, Т. Скалений зб. 7515, Т. Малан[illegible] 50, В. Бараник зб. 8400, І. Скоревич 100, о. О. Чубатий 600, о. І. Волосянський 1000, Т. Татарський 1000, Л. Гузар нотар 5000, о. М. Гробельський 500, о. А. Стеранка 500, А. Кужіль зб. 1660, о. Ю. Шерстило зб. 5300, О. Левицька 100, о. М. Галянт 100, І. Базилевич 1000, П. Яблонський 500, о. І. Лабич зб. 3003 і 3[illegible]0, о. М. Левицький 200, о. Г. Хамчук зб. 4317, Г. Старко зб. 2880, М. Кисіль 200, А. Козак зб. 2000, І. Грегорович 200, П. Янішевський 200, А. Ігечко 1000, о. В. Збудовський 200, С. Шипайлова зб. 8000, Амат. Кружок Скнилів к. Зол. 100, М. Маринович 300, І. Сеник 100, інж. Е. Бородиєвич 200, В. Березовський 500, І. Рубель 200, І. Федак 1000, Т. Гурко зб. 395, М. Плакса 250, М. Кебузинський 100, О. Секунда 500, Л. Посацький 2000, О. Галібей 500, о. М. Сваричевський 500, Е. Дорожинський зб. 12.800, д-р М. Ільницький 7000, Б. Гоцький 500, о. С. Кецик 500, С. Тимкевич зб. 3217, І. Лобай 100, І. Барна 300, В. Ясеницька 1000, І. Ясеницька 1000, д-р І. Глембоцький 500, К. Глембоцька 500, Й. Калуський 200, В. Сениця 500, В. Кебало 500, о. І. Токар 200, філія „Просвіти" Рава руська зб. 46.508, І. Кучарський 300, О. Козловський 250, П. Шухевич 1000, Н. Левицький 1000, о. М. Артемович 100, Е. Демковичівна 300, Н. Тиссовський 300, Ст. Воркунова 1000, д-р В. Гамарський 5000, о. А. Добрянський за круж. „У. П. Т." Бучач 34.400, Я. Гук 100 Р. Бачинський 500, Г. Лисинецький 1000, С. Ломиш 100, Я. Горожанський 2000, І. Паламар 1000, д-р М. Король 1000, І. Шерстило 300, Г. Матвійчук 1000, о. В. Кулик 300, Ю. Гумінілович 200, В. Стриханчук 200, Ком. „Р. Шк." Калуш 23.341, д-р М. Роженковський 1000, Т. Сімків 100; Д. Николишин 500 і 500, д-р Ціпановський 1000. Кооп. „Гуцульська Єдність" Красноїли 500, Коцибала 250, інж. К. Целевич 500, І. Верхола 300, о. С. Онишкевич 500, о. А. Прухницький 500, Г. Мицик 100, П. Ріяуп 100, І. Фута зб. 2500, Т. Вибранець 500 І. Белей 500, М. Хромовська 300, Т. Залєвський 500, о. І. Яворський 1000, о. С. Мохнацький зб. 4500, І. Глинський 1000, Т. Топорович 500, А. Филипович 500, о. С. Вонс зб. 3.762 Е. Косач 500, К. Монастирський 1000, І. Бобовський 1000, В. Височанський зб. 1700, Н. Левицький 200, А. Турко 200, Й. Дуб 200, З. Попович 400, К. Боронівна 500, Ф. Волчук зб. 6820.

Господарі країні

С. Янів-Залісся і Малахівка пов. Городок: 13650 жертва з Поріча і 105 кг. ячменю; по 2000: д-р Ітак А. Охримович Л. суддя, Крушинський Т. ст. оф., Когут А.; 815 громада Леліхівка (парохія Янів); по 1000: Когут М., Пастушак М., Кецко М., Гублівна Л.; по 500: Сойка І., Юськів М., Когут А., Делькевич М., Когут В., Когут А., Делькевич М., Когут В., Когут А., Делькевич М., Назаркевич І., Скальський М., Скобало М., Кушнір І., Кучма Д., Губіль І., Недзвецький І., д-р Климишин, д-р Савойка: по 400: Писарівський І., Кецко Д., Когут О.; по 300: д-р Срібний, Губіль А., Кучма М., Артимович К., Назаркевич Д., Скальський І.; по 200: Тузяк С., Когут А., Червінський О., Чопик О., Великопольська О., Великопольський О., Майковська Е., Назаркевич С., Малашняк І., Щука І., Сапило П., Канцір М., Скобало М., Боянівський О., Банковська Анна, Коваль Юлія, Крупильницький О., Червінський І., Щука О., Сидор П., Воробець Іван; 150 Боянівський М., 140 Назаркевич О.; по 100: Балодім А., Юськів П., Бабюк С., Грущинський Т., Кучма Ф., Губіль Ф., Губіль О., Червінський Е., Павка О., Ногачевський Т., Черкевич М., Думас М., Когут С., Скольська М., Михалейко Н., Бонковський О., Кащак І., Бурмеха І., Когут Г., Скольська Ю., Скобало Й., Троян І., Савчук І., Кецко М., Біда Т., Делькевич І., Бонковський С., Бонковський А., Бонковський М., Бонковський П., Кушнірівна М., Кушнір М., Скобало В., Боянівський І.

Кремінецьке Товариство „Просвіта": 10.000 Епископ Діонізій; по 3000: Юденко С., Бакун Л.; по 2000: Юденко П., Юденкова Раїла, Ілянюк Н. Яськевич П., 1500 Покровський В., 1200 Герасименко А., 1100 Дорошенко; по 1000: Вітенко Л., Вітенко О., Животко А., Олександрович Д., Пасішниченко С., Конаревич П., Змочевський С., Жиглевич О., Сагайдачна О., Сагайдачний Н., Рідпов В., Подлєвський свящ., Олександровичева Г., Разумов В., Скидан М., Морозова В., Н. Н. Степура Г., Н. Н., Пілашкевич С., Жук С.; 700 Данилевич В.; по 500: Курасів Д., Малиновська Л., Манковська, Лотоцька Ю., Бачинський С.; по 200: Семенюк І., Конаревич; 100 Рутковська.

С. Отинєвичі пов. Бібрка: 14 500 Мода Д., 10.000 о. Крвавич О.; по 5000: Мацьків М., Мигович О., Кодовський А.; 4.000 Головчак Р., 3000 Кравець С.; по 2000: Костик І., Костик М., Сярок Н., Полінгер П.; 1500 Грицик І., 1300 Зіньківський С., 1200 Пуналь М.; по 1000: Вернер Г., Гулей С., Головчак К., Медвідь Р., Пухаль П., Басумак І., Пук С., Завадовський В., Завадовський Н., Стегніцький І., Стегніцький Я., Свірський П., Свірський Т., Зелений О., Пухаль Ф., Минась К., Липович К., Пгик Д., Медвідь К., Чвак Ф., Галевич О., Завадовський І., Максимович І., Бодак Ф., Шуйка Є., Власнюк О., Яворський К.; 700 Буньковський М.; по 600: Копцюх Ф., Стегніцький Д.; по 500: Головчак Стах., Балук К., Верес Д., Кузів І., Гулей Є., Копцюх Ф., Веца Л., Веца О., Стегніцький О., Гонкало С., Куций Т., Клімкович Г. син С., Сковрон'ський В.; по 400: Стегніцький Г., Галевич Н.; 300 Свірський І.; по 200: Свірський П., Яскерський Н., Бесмятин С., Лучаковський М., Іваницький Д.; по 100: Басумак Н., Стегніцький О., Зіньковський В. Инші нище 100 мп.; загальна сума 96 815 мп.

С. Звиняч пов. Чортків: по 2000: о. Галущинський Н., Гаврилюк Д. учит., Зінюк В. син Ст.; по 1000: Марковський К. учит., Зінюк Василь син Ф., Штогрин Н. син В., Прокопів В., Лизак Н., Попель К., Крайчий І.; по 500: Оницьків Т., Деревянка В., Маринюк С., Якимишин Н., Гриничишин Я. дочка Т., Торончук А., Цимбалістий П.; 300 Кучер Т., 280 Штогрин В.; по 250: Слободзян А., Федик П.; по 200: Бундзулак М., Трилінський А., Бойко П., Василик О., Штогрин Г., Бойко В., Красовський Ф., Рошко Т., Слонь В.; 160 Теслюк І., 140 Якимишин Т., 130 Штогрин Т.; по 100: Штогрин С., Андрейчук Т., Мудрий Н., Торончук Д., Торончук Т., Берляк А., Дакоч В., Цітульський Н., Велиганьчук А., Бойко А., Цітульська Я., Віслінський М., Якимишин Я., Заболотний Д., Гайтнер Хаім. Инші нище 100 мп.; загальна сума 21.390 мп. і 950 кг. збіжа.

Проф. акад. гімн. у Львові: 2500 Масляк. по 2000: Назар, о. Левицький Я.; по 1000: Федюк, Янів.

Комітет Старі Кути: 1000 Гайворонська М. учит. в Слобідці. 450 Ученики шк. в Слобідці. 300 збірка в церкві в Слобідці.

Платіть партійний податок!!! Присилайте на адресу! „Краєвий Союз Кредитовий“ у Львові, Ринок 10., вкл. кн. ч. 5.000. Жертводавці повище 500 мп. будуть оголошені поіменно!!

ОПОВІСТКИ.

Взиваємо п. Омеляна Левицького з Черношович пов. Львів, щоби негайно зложив на „Рідну Школу“ або на иншу народню ціль якусь квоту (найменше 10.000 Мп.) Згаданий добродій приїхав до села як „свій чоловік“ згл. „бідний академик“ і провадивши понад 2 місяці молочарню заробив поважну суму гроша. Не входимо в це, що платив він за молоко дуже низькі ціни, чим кривдив наших бідних селян, але також давав злий примір, бо ні разу не показався в читальні, а навіть відраджував других людей. щоби не вписувалися до нашого Товариства. — *Виділ Читальні „Просвіта“ в Якторові.* 235 1—1

Дня 15. серпня 1922. о год. 11. перед полуднем в Козовій в льокалі Читальні „Просвіта“ відбудуться ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Філії Товариства „Просвіта“ в Козовій з порядком нарад: 1) Відкриття Зборів. 2) Звіт уступаючого Виділу. 3) Звіт відпоручників читалень. 4) Впис членів. 5) Вибір нового Виділу. 6) Справа Кооперативного курсу і просвітно-культурної організації. 7) Внески і запити членів. — Філія Товариства „Просвіта“ в Козовій: *д-р Михайло Західний* голова, *Василь Чапля* за секретаря. 234 1—1

Ширіть наш часопис!

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Хто знає щонебудь про **Петра Якібчука** з Шешорів коло Пістиня, жовніра австр. армії 19 п. кр. оборони від якого була послідна вістка в 1916 р., зволить за зворотом коштів ласкаво повідомити його зажурену маму Анну Якібчук жінку Юрка Шкромнюка в Шешорах почта Пістинь. 212 3—3

Дрібні оголошення.

МОЛОДЕЦЬ інтелігентний, спокійної вдачі, трудящий, познайомиться з симпатичною, лагідною панночкою або бездітною вдовою з більшою реальністю або підприємством. Ласкаві зголошення під „Сирота“ до Адміністр. Гром. Вістника. 230 1—1

ПОТРЕБУЮ інтелігентної молодої а чесної особи до помочі моїй жені в домашнім господарстві. о. І. Коцик, Щитівці п. Заліщики. 234 1—1

КАВАЛЕР літ 33, ремісник, добрий кравець, ожениться зі старшою незалежною женщиною, котра має мешкання і машину. Кравчині мають першенство. Зголошення слати до Адміністрації Громад. Вістника під „Щастє“. 237 1—1

ПОТРІБНА УЧИТЕЛЬКА, щоб приготовила дівчинку до І. кл. гімн. і дальше учила. Вимагається гри на фортепяні. о. Семен Гребенюк, Білівці п. Козачівка. 213 3—4

ФАХОВЕЦЬ з деревляного заводу, Українець, добрий організатор, технік і купець з довголітною практикою за границею, пошукує відповідного заняття. Зголошення під „Тартак“ до „Громад. Вістника“. 226 7—2

Д-Р ТЕОДОР ЖОВНІРЧУК адвокат в Бродах прийме сейчас рутинованого конціпієнта. 163 6—6

ПОШУКУЄТЬСЯ від 1. вересня спосібної учительки (укінч. семінаристки або учительки без посади) до учениць II і III. р. учит. семін. Мешкання і харч. Зголошення з условинами слати на адресу: о. Яків Яхно, парох, Залокоть п. Підбуж 223 2—4

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИКА до зреалізовання двох, якраз опатентованих, дуже практичних і легких до введення в життя винаходів (австр. патент ч. 85635, нім. ч. 357.002 польс. ad ч. 2699 і т. д.) з тим, що цей або перейме від мене всі мої патентові права в цілости платячи мені 60 прц. усталеної безсторонними знавцями вартости патентів або займеся продажю (посередничеством) за 20 прц. зиску — при чому одначе повинен буде здепонувати ґаранційну кавцію в висоті після умови. Ласкаві зголошення на адресу: Інж. З. Горницький, Raf. Libusza, p. Zagórzany. 185 3 4

МОТОРИ ропні від 6 до 120 HP. машини, млинське каміння, трансмісії, паси по конкуренційних цінах поручає „ПІЛЬОТ“ Львів, Баторого 4. 16—30

Присилайте передплату!

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Позір купці і сільські крамниці!

Набувайте всі ґалянтерійні товари в ГУРТІВНІМ СКЛАДІ

Н. і А. ПРЕЙСС

у ЛЬВОВІ, ПАСАЖ ФЕЛЛЕРІВ 4

XXIII вхід з вул. Леґіонів ч. 35. 3—3

Нові люде -- новий лад

РЕНОМОВАНУ КОНЦЕРТОВУ

каварню „РЕНЕСАНС“ - Фахова, чесна Управа. -

Львів,

— ВУЛ. 3-ГО МАЯ Ч. 12. —

обіймають з днем 1. серпня 1922. дотеперішні працівники каварні „Варшава“ Пп. **ІВАН ГУБЕР І ІВАН ГУҐЕТ.** — Щоденно концерт сальон. орхестри від год. 8. веч. Завше свіжі зимні і горячі страви. Найблагороднійші напитки. Обслуга швидка і в добрім тоні. **НОВА УПРАВА.**
217 2—2

- Поміри сил водних -

для промислових цілей виконує цивільний інжинір механік

ПАВЛО ДУРБАК заприсяжений судом знаток для машин і промислових заводів. — —

— — — — — ЛЬВІВ, ВУЛ. ЧАРНЕЦЬКОГО Ч. 26. — — — — —

XXIV **Численні признання за виконані роботи і достарчені машини.** 1—1

ШЕВСЬКА РОБІТКЯ

— СОЮЗА УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ —

прийме сейчас вправного

шевського челядника і прикравача

під добрими услівями. Зголошення з документами в Союзі Українських Інвалідів, Львів, вул. Руська 3, II. між 9—2 год. XXI 2—6

ПЕЧІ І КАФЛЕВІ КУХНІ

ставить нові, старі направляє швидко і дешево так в місци як і на провінції — —

:: Михайло Галібей ::

кафлярський майстер

ЛЬВІВ, вул. Петра Скарги ч. 5.

1851 3—?

СПІЛКА ТОРГОВЕЛЬНА

:: „Власна Поміч“ ::

стов. зар. з обм. пор.

в МОСТАХ ВЕЛИКИХ.

Білянсові дати за рр. 1918 21.

Ч. чл. 374, уділи 2.769 90 Мп., резервовий фонд 6 6·12 Мп, спеціяльна резерва страт 1.068·13 Мп., льокації 105 Мп., цінні папери 1·00 Мп., довжники 8.357 Мп., вірителі 1·.512 Мп., запас товарів 17.180 Мп., чистий зиск 6.345 Мп 27 ф.

Зиск на Надзв. Заг. Зборах 20. VII. 1922. призначено на фонд резервовий.

231 1—1 *Управа.*

Вуглеве Бюро

- В. ТІҐЕР -

ЛЬВІВ, Пасаж Гавсмана ч. 9,

приймає замовлення на горішношлеський і краєвий вуголь найліпшої якости по конкуренційних цінах з сейчасовою доставою. 159 4-5

:-: ДАХІВКУ ПАЛЕНУ, АСБЕСТОВО-ЦЕМЕНТОВИЙ ЛУПОК :-:

„ЕТЕРНІТ“

ґонти, дахову папу, пісковану, спеціяльну, вапно, ґіпс — — і т. п. будівельні матеріяли кождої кількости — —

сейчас доставляє

XX. 3—12 **Горшовскі і С-ка**

СКЛАД БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІЯЛІВ

ЛЬВІВ, вул. БУЛЯРДА ч. 3. (бічна вул. Баторого).

„Полотно“ Львів, Зіморовича 20.

XII. поручає: 6—15

полотна, цайґи, сукна, мотузяні виробі

Сіно, конюшину, вику, мішанку, солому в околотах і прасовачу — тільки ваґоково купує і продає

Спілка „Мельма“

1766 **ЛЬВІВ, ЗИБЛИКЕВИЧА 24.** 1—1

Звідомлення. Знана Реставрація **ВІЛЬГЕЛЬМА ГЕРМАНА** при вул. На Блоне ч. 2, звідомляє отсим, що по цілковитім відновленню і з комфортом урядженім льокалю на ново відкрита з днем 15-го липня ц. р. та поручає добірну кухню як також всякого рода напитки, а то: експортове темне і ясне пиво, найлутші вина, лікери і т. п. — Поручається й на дальше Вп. П. Т. Публиці

з поважанням

ВІЛЬГЕЛЬМ ГЕРМАН

ЛЬВІВ, ВУЛ. НА БЛОНЕ Ч. 2.

236 1—3

Вулиця Кітляреська 6. ЦЕНТРАЛЬНА парня і ванни Вулиця Кітляреська 6.

ново зреконструовані та з комфортом на римський спосіб уряджені. 112 6—8

Відкрита щоденно осібно для жінок і мущин.

ЛЬВІВ, вулиця Кітлярська 6.

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від середи 2. серпня 1922. р. найкращу драму явищ і чудес п. з.

„БОЖЕВІЛЬНІ ОПОВІДАННЯ“.

Прольоґ і 5 віддільних оригінальних одноактівок. І. Дія „З'ЯВА“ А. Гайного, II. дія „ТАЄМНИЧА ДОЛОНЯ“ Роберта Лібмана, III. дія „ЧОРНИЙ КІТ“ після Едгара По, IV. дія „КРУЖОК САМОВБИЙНИКІВ“ Стефензона, V. дія „ЗАВАДІЯКА“ Ришарда Освальда.

— В головних ролях РАЙНГОЛЬД ШИНЦЕЛЬ, РИШАРД ОСВАЛЬД, — КОНРАД ВАЙДТ.

ЦЕРКОВНІ ДЗВОНИ

РІЖНОЇ ВЕЛИЧИНИ З МЕТАЛЮ ПЕРШОЇ ЯКОСТИ

має на складі і виконує під ґарантією, після умови та в найкоротшім часі

:-: ІВАН КУЗЬМИЧ :-:

робітня (фабрика) бронзіяних виробів та маґазин церковних річей

723 2—?

ЛЬВІВ, ВУЛ. БЛЯХАРСЬКА Ч. 11, (дім Ставропиґії),

Купує всякі старі дзвони і матеріяли ріжного металю до перетоплювання. — **Приймає** також до огневого позолочування, різблення ріжні церковні річи як чаші, монстранції, евангелія, кадильниці, хрести і т. п., які виконує солідно і дешево.

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма

З друкарні Спілки „Діло“

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL